

Titulació	Tipus	Curs
Medicina	OB	3

Professor/a de contacte

Nom : Xavier Bonfill Cosp

Correu electrònic : xavier.bonfill@uab.cat

Equip docent

Maria Jose Martinez Zapata

Maria Teresa Puig Reixach

Maria Montserrat Martin Baranera

Ivan Sola Arnau

Ignasi Bolibar Ribas

Gerard Urrutia Cuchi

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Conèixer els principis, mètodes i aplicacions de la bioestadística i les nocions bàsiques dels mecanismes de producció de malaltia.

Objectius

L'assignatura es programa a tercer curs del Grau de Medicina i es dona a les diferents unitats docents hospitalàries.

Les assignatures d'Epidemiologia i Medicina Preventiva i Salut Pública s'imparteixen a les Unitats Docents respectivament a tercer i a cinquè curs. Ambdues assignatures constitueixen les dues parts complementaries d'una mateixa matèria, la Salut Pública. Si bé la primera enfatitza els aspectes metodològics i d'anàlisi, la segona profunditza en els determinants de la salut i les intervencions preventives i sanitàries.

L'epidemiologia és la ciència que estudia la distribució i els determinants de les malalties en la població així com avaluar l'efecte de les interveccions clíniques i sanitàries. La finalitat del programa és comprendre els fonaments del raonament epidemiològic, saber aplicar la metodologia epidemiològica als problemes de la salut pública, de la medicina clínica i comunitària, i a la recerca, així com entendre la salut i la malaltia com el resultat de processos biològics, socials i culturals.

Els seus objectius principals són: observar, definir i quantificar els problemes de salut de la comunitat, conèixer les causes de les malalties, explicar els patrons locals de la malaltia, descriure la història natural de la malaltia, dissenyar i avaluar mesures d'actuació per reduir la càrrega dels problemes de salut, i valorar les evidències (etiològiques, preventives i terapèutiques) dels problemes de salut.

Els objectius d'aquesta assignatura es centren en l'adquisició de competències i habilitats sobre les mesures i els dissenys epidemiològics, i en l'aprenentatge del raonament científic i epidemiològic (mitjançant exercicis de lectura crítica d'articles científics, i el plantejament i la resolució de problemes clínics, de recerca i de salut pública).

Resultats d'aprenentatge

1. Valorar les necessitats de salut de la població.
2. Interpretar els indicadors de salut.
3. Identificar les principals activitats de promoció, protecció i prevenció de la salut.
4. Descriure el paper de les vacunes en la salut comunitària.
5. Afrontar els problemes de salut a través d'intervencions col·lectives de promoció, protecció i prevenció, i restauració de la salut, i valorar-ne l'impacte.
6. Interpretar els processos de planificació, programació i avaluació dels programes de salut.
7. Identificar els principis de la salut mediambiental, de la salut laboral i de la salut alimentària.
8. Descriure la planificació i l'administració sanitària a escala nacional, europea i autonòmica.
9. Identificar els organismes sanitaris internacionals a escala nacional, europea i autonòmica.
10. Enumerar els principals problemes de salut pública prioritaris al món i els seus aspectes preventius.
11. Analitzar els sistemes de vigilància epidemiològica nacionals i internacionals.
12. Diferenciar els nivells d'atenció sanitària.
13. Avaluar el sistema de la qualitat assistencial i les estratègies de seguretat del pacient.
14. Explicar les implicacions econòmiques i socials que comporta l'actuació mèdica, considerant criteris d'eficàcia i eficiència.
15. Diferenciar els factors associats a les desigualtats, i en particular als aspectes de gènere, en la recerca i en les pràctiques de la salut pública.
16. Aplicar metodologies per identificar els determinants de gènere i altres factors associats a les desigualtats en la salut, en el disseny i en la interpretació dels estudis epidemiològics i els programes de salut.
17. Descriure els processos de salut i malaltia i els seus determinants des de la perspectiva poblacional.
18. Valorar els principis i aplicar els mètodes propis de la medicina preventiva i la salut pública.
19. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
20. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
21. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
22. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
23. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

(TE) TEMA

C1 Introducció a l'Epidemiologia. Epidemiologia clínica

C2 Mesures de freqüència

C3 Mesures d'efecte.

C4 Mesures d'impacte

C5 Mesura de la supervivència

C6 Dissenys epidemiològics. La causalitat

C7 Dissenys descriptius i dissenys observacionals

C8 Estudis d'intervenció. Principis ètics de la investigació mèdica.

C9 Gradació de l'evidència. Revisions de l'evidència i metanàlisi

C10 Epidemiologia de les malalties transmissibles

C11 Epidemiologia de les malalties cròniques

C12 Les proves diagnòstiques

SEMINARI (1 h)

(PA) TEMA

S1 Grans fites de l'Epidemiologia.

S2 Mesures de freqüència

S3 Mesures d'efecte

S4 Mesures impacte. Relacions dosi-resposta. Estratificació

S5 Plantejament d'estudis descriptius i observacionals (un estudi descriptiu; un estudi de casos i controls; un estudi de cohorts)

S6 Plantejament d'estudis d'intervenció (un assaig clínic per avaluar l'eficàcia d'un medicament; un assaig comunitari per avaluar l'eficàcia d'un vacuna)

S7 Validesa. Errors aleatoris. Biaixos. Anàlisi de dades d'un estudi

S8 Lectura crítica de un artículo científic

SCC (1h) TEMA ACTIVITAT

E1 Les proves diagnòstiques Casos a resoldre

E2 Estimació del'efecte d'un factor (estudis descriptius i observacionals) Casos pràctics

E3 Estimació de l'eficàcia d'una intervenció (estudis d'intervenció) Casos pràctics

E4 Revisions sistemàtiques i metaanàlisi Casos pràctics

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
PRÀCTIQUES DAULA (PAUL)	8	0,32	
LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	9	0,36	
SEMINARIS DE CASOS CLÍNICS (SCC)	4	0,16	
TEORIA (TE)	12	0,48	
ESTUDI PERSONAL	38	1,52	

Aquesta Guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al número i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries, que ho explicaran a través de les seves pàgines WEB i el primer dia de classe de cada assignatura, a través del professors responsable de l'assignatura a les UDH.

Pel present curs, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDH són:

Departament responsable:

Responsable de Facultat: Xavier Bonfill Cosp

Responsables UDH:

UD Vall d'Hebron: Susana Otero (sotero@vhebron.net)

UD Germans Trias i Pujol: Irma Casas (icasas.germanstrias@gencat.cat)

UD Sant Pau: Xavier Bonfill (xbonfill@santpau.cat)

UD Parc Taulí: Gemma Navarro (Gnavarro@tauli.cat)

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, pràctiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Teoria: Avaluacions escrites mitjançant proves objectives.	45 %	2	0,08	3, 5, 6, 7, 9, 12, 18, 20, 23
Pràctica: Avaluacions escrites mitjançant proves objectives.	45 %	1	0,04	2, 8, 10, 14, 15, 16, 19, 21
Assistència i participació a classes i seminaris	10 %	1	0,04	1, 4, 11, 13, 17, 18, 22

Avaluació continuada Epidemiologia

Consta de dues proves objectives:

Avaluació dels coneixements pràctics, mitjançant la resolució d'exercicis i problemes. Consta de 25-30 preguntes de tipus test amb 5 respostes possibles i una de certa. Cada pregunta encertada val 1 punt i les respostes equivocades resten 0,25 punts. Representa entre el 40-45% de la qualificació total. Cada examen parcial es puntua de forma diferenciada. Els alumnes que suspenguin han de presentar-se a l'examen de síntesi.

Avaluació dels coneixements teòrics. Consta de 35-50 preguntes de tipus test amb 5 respostes possibles i una de certa. Cada pregunta encertada val 1 punt i les respostes equivocades resten 0,25 punts. Representa el 40-45% de la qualificació total. Cada examen parcial es puntua de forma diferenciada. Els alumnes que obtinguin menys d'un 4 en algun dels dos exàmens han de presentar-se a l'examen de síntesi

Es farà una avaluació continuada dels coneixements pràctics i de la participació de l'alumne en els seminaris i pràctiques. Aquesta avaluació podrà ser escrita o oral, a partir de preguntes o presentacions fetes durant els seminaris, o al final dels mateixos. Es permet l'ús de la intel·ligència artificial (IA) sempre que s'apliqui amb sentit crític i no literal. Aquesta avaluació es valorarà entre 0 i 10. Aquesta qualificació val un 10-15% de la nota final de Epidemiologia

Qualificació final: Suma ponderada del resultats obtinguts en l'examen pràctic d'exercicis i problemes en el de

coneixements teòrics i avaluació continuada seminaris i pràctiques.

Nota numèrica amb un decimal, de 0 a 10. Qualificació qualitativa: suspens, aprovat, notable, excel·lent, MH.

Sistema de revisió d'exàmens. La revisió dels exàmens es farà de forma individual amb els alumnes interessats, prèvia sol·licitud per escrit en els terminis establerts.

Examen de recuperació: poden presentar-se tant els alumnes que hagin obtingut la qualificació final de suspès, els que hagin suspès algun parcial, com els que desitgin millora la nota; en aquest darrer cas la nota de l'examen de recuperació serà la que prevaldrà. La metodologia de l'examen podrà ser diferent de l'emprada en les avaluacions prèvies.

Avaluació única

En farà una única prova per l'avaluació dels coneixements pràctics i teòrics (resolució d'exercicis i problemes). Consta de 50-60 preguntes de tipus test amb 5 respostes possibles i una de certa. Els alumnes que suspenguin han de presentar-se a l'examen de síntesi.

El sistema de revisió d'exàmens i l'examen de recuperació serà com el de l'avaluació continuada.

«La realització de qualsevol irregularitat en un acte d'avaluació (fraud acadèmic, plagis o ús indegut de la IA, tret que aquest ús estigui autoritzat expressament a la guia docent), que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació, suposa que aquest acte es qualificarà amb un 0. En cas que la guia docent prevegi que per superar l'assignatura sigui requisit imprescindible haver obtingut una nota mínima en aquest acte d'avaluació o que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura és 0. Al marge d'això, es podrà instruir un procés disciplinari a l'estudiant que incorri en alguna d'aquestes irregularitats.»

Bibliografia

Argimon JM, Jiménez J. Métodos de investigación clínica y epidemiológica. 5ª ed. Barcelona: Elsevier, 2019

Fletcher RH, Fletcher SW, Fletcher GS. Epidemiología clínica. Lippincott Williams and Wilkins. Wolters Kluwer Health, 2016. ISBN 9788416353910

Gordis L. Epidemiología, 6ª ed. Madrid: Harcourt, 2019.

Hernández-Aguado I., Lumbreras Lacarra B. Manual de Epidemiología y Salud Pública para Grados en Ciencias de la Salud. 3ª ed. Madrid: Editorial Médica Panamericana, 2018.

Porta M (ed.). A Dictionary of Epidemiology. Sixth ed. New York: Oxford University Press, 2016.

BIBLIOGRAFIA DE CONSULTA

Straus SE, Richardson WS, Glasziou P, Haynes BR. Medicina basada en la evidencia. Cómo practicar y enseñar la MBE. 5ª ed. Madrid: Elsevier,

Greenberg RS, Daniels SR, Flanders WD, Eley JW, Boring JR. Medical Epidemiology. 4ª ed. New York: Lange Medical Books/McGraw-Hill, 2005.

Rothman KJ. Epidemiology: An introduction. 2nd ed. New York: Oxford University Press, 2012.

Rothman KJ, Greenland S, Lash TL. Modern Epidemiology. 4ª ed. Philadelphia: Lippincott, 2012

RECURSOS D'INTERNET

- www.OpenEpi.com
- www.cdc.gov/epiinfo/

Programari

No se utiliza

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura